

**MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSOANELOR VÂRSTNICE**

**INSTITUTUL NATIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU
PROTECTIA MUNCII “ALEXANDRU DARABONT” Bucuresti**

**GHID
DE SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ
PRIVIND PROTECȚIA LUCRĂTORILOR
ÎMPOTRIVA RISCURILOR LEGATE DE
EXPUNEREA LOR LA AGENȚI BIOLOGICI ÎN
MUNCĂ**

- Ghid de aplicare a prevederilor Hotărârii Guvernului nr.1092/2006 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea lor la agenți biologici în muncă-

- 2013-

Proiect de cercetare dezvoltare inclus în Planul Sectorial de Cercetare – Dezvoltare al Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, pentru perioada 2009 – 2012, Programul Sectorial ”Securitate și Sănătate în Muncă”

Acest document a fost elaborat de către Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Protecția Muncii „Alexandru Darabont” în cadrul proiectului de cercetare dezvoltare: **”STUDIU PRIVIND STABILIREA MĂSURILOR DE SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ NECESARE IMPLEMENTĂRII LEGISLAȚIEI NAȚIONALE, CARE TRANSPUNE DIRECTIVELE EUROPENE DIN DOMENIUL “POLITICI SOCIALE ȘI OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ”**, inclus în Planul Sectorial de Cercetare – Dezvoltare al Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, pentru perioada 2009 – 2012, Programul Sectorial ”Securitate și Sănătate în Muncă”.

Documentul a fost aprobat de către Comisia de avizare din cadrul INCDPM.

Întreaga responsabilitate privind conținutul prezentului document revine INCDPM și autorilor.

În cazul în care cititorii vor semnală erori, INCDPM va acționa într-un timp rezonabil pentru remedierea lor.

Volumul a fost elaborat de un colectiv de cercetători din cadrul Institutului Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Protecția Muncii „Alexandru Darabont” (INCDPM) – București format din:

Ing.Iuliana Scarlat

Drd.ch.Maria Haiducu

Dr.ing.Ruxandra Chiurtu

Dr.ing.Steluta Nisipeanu

Coordonatorul proiectului: dr.ing. Anca Antonov

Director program: Dr.ing.Ionel Iorga

© Conținutul acestui material este supus drepturilor de proprietate industrială și intelectuală, exploatare și diseminare de către autor - INCDPM „Alexandru Darabont” București.
Multiplicarea (prin fotocopiere, mijloace electronice etc.) acestui material este interzisă.

CUPRINS

I. Introducere	3
II. Reglementări	6
II.1 Reglementari europene.....	7
II.2. Reglementari nationale.....	7
III. Dezvoltare si comentarii asupra Hotărârii Guvernului nr. 1092/2006	9
CAPITOLUL I- DISPOZIȚII GENERALE	9
CAPITOLUL II- DEFINITII SI CLASIFICARE	10
CAPITOLUL III- Domeniul de aplicare. Identificarea si evaluarea riscurilor.....	11
SECTIUNEA 1 - Domeniul de aplicare.....	11
SECTIUNEA a 2-a - Identificarea si evaluarea riscurilor	13
CAPITOLUL IV-Obligatiile angajatorului.....	15
SECTIUNEA 1- Inlocuirea si reducerea riscurilor	15
SECTIUNEA a 2-a Informatiile care trebuie furnizate autoritatilor competente	19
SECTIUNEA a 3-a Măsurile de igiena si protecție individuală.....	20
SECTIUNEA a 4-a - Informarea, pregatirea si consultarea lucratorilor	22
SECTIUNEA a 5-a - Lista lucratorilor expusi si notificarea activitatilor care implica agenti biologici	24
SECTIUNEA a 6-a Supravegherea medicala a lucratorilor	25
CAPITOLUL V-Dispozitii pentru locuri de munca in care exista un risc crescut de contaminare	29
SECTIUNEA 1 - Servicii medicale si veterinare, altele decat laboratoarele de diagnostic	29
Anexe ale Hotărârii Guvernului nr.1092/2006	322
CAPITOLUL A1- Lista indicativa a tipurilor de activități profesionale	322
CAPITOLUL A2- Semnul de pericol biologic	32
CAPITOLUL A3- Clasificarea agenților biologici.....	32
CAPITOLUL A 4- Recomandari practice pentru supravegherea medicala a lucrătorilor.....	32
CAPITOLUL A 5- Indicatii privind masurile si nivelurile de izolare.....	32
CAPITOLUL A 6– Izolarea procedeelor industriale.....	32
CAPITOLUL A 7- Cod de conduita recomandat pentru vaccinare	333
IV. Bune practici	34
V. Surse de informare	35

I. Introducere

Institutul National de Cercetare Dezvoltare pentru Protectia Muncii „Alexandru Darabont” Bucuresti, în conformitate cu prevederile art.49 din din Legea nr.319/2006 privind securitatea și sănătatea în muncă, **„asigură fundamentarea științifică a măsurilor de îmbunătățire a activității de securitate și sănătate în muncă și promovează politica stabilită pentru acest domeniu de MMFPS”.**

În acest sens, prin realizarea proiectului de cercetare dezvoltare: **„STUDIU PRIVIND STABILIREA MASURILOR DE SECURITATE ȘI SANATATE ÎN MUNCA NECESARE IMPLEMENTARII LEGISLAȚIEI NAȚIONALE, CARE TRANSPUNE DIRECTIVELE EUROPENE DIN DOMENIUL “POLITICI SOCIALE ȘI OCUPAREA FORȚEI DE MUNCA”**, în cadrul Planului Sectorial de Cercetare – Dezvoltare, pentru perioada 2009 – 2012 al Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, s-a asigurat dezvoltarea conținutului informativ al ghidului de aplicare a Hotărârii Guvernului nr.1092/2006 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea lor la agenți biologici în muncă.

Acest ghid este un instrument util pentru angajatorii care desfășoară activități în sectoarele economiei naționale, în scopul asigurării sprijinului necesar respectării regulilor de securitate și sănătate în muncă în toate etapele de realizare a activităților respective, în vederea implementării cerințelor minime de securitate și sănătate necesare asigurării protecției lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea lor la agenți biologici în muncă, precum și pentru îmbunătățirea, în special, a mediului de muncă, în vederea garantării unui nivel mai bun de protecție a sănătății și a securității acestora.

Ghidul de aplicare a Hotărârii Guvernului nr.1092/2006 se numește, în continuare, „ghid de bune practici”. Hotărârea Guvernului nr.1092/2006 se menționează, în continuare ca „hotărâre”.

Ghidul de bune practici este un document de referință, cu aplicare voluntară, fiind destinat informării asupra pericolelor și furnizării de sfaturi practice pentru prevenirea riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională a lucrătorilor expuși în condițiile utilizării la locul de muncă a acestor substanțe periculoase.

Ghidul de bune practici se adresează specialiștilor implicați în asigurarea măsurilor de prevenire și protecție necesare eliminării sau diminuării factorilor de risc de accidentare sau de îmbolnăvire profesională, respectiv inspectorilor de muncă, angajatorilor, medicilor de medicina muncii, membrilor Comitetelor de securitate și sănătate în muncă, persoanelor cu atribuții în domeniul prevenirii și protecției.

Obiectivul ghidului este acela de a-i ajuta pe cei enumerați mai sus cu privire la evaluarea riscurilor și la alegerea măsurilor de protecție adecvate pentru protecția sănătății lucrătorilor și garantarea securității lor la locul de muncă recomandând măsuri pentru prevenire și protecție împotriva riscurilor profesionale generate în condițiile expunerii lucrătorilor la agenți biologici în muncă.

Scopul elaborării ghidului este acela de a crea o structură de bază de coduri de bune practici specifice în acest domeniu.

Ghidul conține elemente de importanță majoră la nivelul unităților economice, în domeniul sus menționat în cadrul cărora trebuie să se acționeze prin practici sigure care să garanteze un nivel de securitate cât mai ridicat și un mediu de muncă sigur și sănătos pentru lucrători, astfel încât să se asigure reducerea și chiar anularea riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională la care aceștia pot să fie expuși.

De asemenea, ghidul de bune practici este util organismelor de control în domeniul securității și sănătății în muncă-Inspekția muncii și inspectoratele teritoriale de muncă-, precum și organizații de prevenire și protecție, întrucât detaliază măsurile necesare pentru asigurarea cerințelor minime de securitate și sănătate în muncă în toate fazele activităților economice, cu efect de protecție a vieții, securității și sănătății în muncă a lucrătorilor, precum și a tuturor persoanelor care se găsesc în mediul de muncă.

Ghidul de bune practici este util angajatorilor, serviciilor de prevenire și protecție, lucrătorilor desemnați din toate sectoarele de activitate ale economiei naționale, care utilizează agenți biologici.

În beneficiul angajatorilor, a serviciilor de prevenire și protecție, lucrătorilor desemnați, precum și a organismelor de control în domeniul securității și sănătății în muncă respectarea ghidului de bune practici asigură diminuarea costurilor non-calității, realizarea unui nivel ridicat de securitate și sănătate în muncă pentru lucrători și un mediu de muncă sigur și sănătos.

Prezentul document conține comentarii referitoare la conținutul juridic și dispozițiile tehnice și de securitate generale expunerii lucrătorilor la riscurilor legate de utilizarea agenților biologici în muncă.

Acest ghid de bune practici prevede, pentru angajatori și persoanele responsabile, recomandări care să faciliteze interpretarea și aplicarea hotărârii privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea lor la agenți biologici în muncă.

Problematika securității și sănătății în muncă a constituit și constituie la nivelul Uniunii Europene, un domeniu foarte important, cu un impact deosebit, care, de-a lungul timpului, a făcut obiectul mai multor strategii.

Dezvoltarea culturii de prevenire a riscurilor și a unei comunicări eficace, în sprijinul activității de prevenire a accidentelor de muncă și bolilor profesionale reprezintă o direcție strategică importantă.

La realizarea acesteia contribuie acțiunile de conștientizare - sesiuni de informare, mese rotunde, dezbateri, ghiduri de bune practici, studii privind identificarea nevoilor în domeniul securității și sănătății în muncă.

Evaluarea expunerii profesionale la agenți biologici ocupă un rol important în prevenirea riscurilor profesionale cu atât mai mult cu cât omul trăiește într-un mediu populat de o multitudine de microorganisme, fiind el însuși purtătorul unora dintre ele.

Dimensiunile lor reduse au făcut ca ele să scape mult timp observației, dar consecințele existenței lor au fost sesizate din totdeauna.

Un volum de 1cm^3 poate cuprinde 10^{12} bacterii cu o greutate de aproximativ 1g, iar într-un mediu lichid limpede sunt necesare cel puțin 1-10 milioane de bacterii pentru a produce o turbiditate sesizabilă macroscopic.

Aprecierea dimensiunii, a formei și așezării bacteriilor sunt posibile la microscopul optic, iar a detaliilor morfologice și structurale numai prin microscopie electronică.

Agenții biologici se întâlnesc în numeroase sectoare de activitate.

Deoarece în foarte puține situații pot fi văzuți cu ochiul liber, riscurile pe care aceștia le presupun nu sunt întotdeauna luate în considerare.

Agenții biologici includ bacteriile, virusurile, ciupercile (drojdii și mucegaiuri) și paraziții.

Paraziții, ca și agenți biologici, reprezintă organisme animale sau vegetale care trăiesc și se hrănesc pe seama altui organism, căruia îi provoacă adesea daune, boli sau chiar moartea.

De asemenea, sunt considerați agenți biologici și substanțele sau produsele biologice, care prin manipulare pot produce efecte nefavorabile asupra sănătății organismului uman.

Tot în această categorie sunt incluse și culturile celulare și endoparaziții umani care pot provoca infecție, alergii sau intoxicație.

Microorganismele trăiesc în mediul înconjurător în prezența anumitor factori fizici, chimici și biotici care influențează în mod favorabil sau nefavorabil dezvoltarea și înmulțirea lor.

Riscul de infectare poate apărea prin contact profesional sau accidental.

Obiectivul ghidului este de a informa și furniza sfaturi utile tuturor specialiștilor care sunt implicați în asigurarea măsurilor preventive necesare eliminării sau reducerii efectelor expunerii la agenți biologici, la locul de muncă.

II. Reglementări

II.1 Reglementari europene

Principalul act normativ comunitar care reglementează domeniul securității și sănătății în muncă pentru protejarea lucrătorilor împotriva riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională în Uniunea Europeană este Directiva cadru 89/391/CEE privind introducerea de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă. Scopul directivei vizează protecția lucrătorilor și prevenirea riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesionale, ceea ce implică evaluarea, de către angajator, a riscurilor profesionale și impune acestuia obligația de a asigura securitatea și sănătatea lucrătorilor în toate aspectele legate de muncă.

Directiva 89/391/CEE reprezintă cadrul legislativ și juridic, în baza căreia s-au adoptat directive speciale, în sensul articolului 16 alineatul (1) al acesteia. Printre acestea, se află și **Directiva 2000/54/CE a Parlamentului European și Consiliului din 18 septembrie 2000 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți biologici la locul de muncă**, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L 262 din 17 octombrie 2000.

În cazul utilizării agenților biologici la locul de muncă, își mai găsește aplicabilitatea și Directiva 89/656/CEE din 30 noiembrie 1989 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor individuale de protecție la locul de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L 393, 30.12.1989.

În contextul implementării Directivei **2000/54/CE**, cu completările și modificările ulterioare, trebuie să se țină cont și de prevederile următoarelor directive:

Directiva 91/322/CEE privind stabilirea valorilor limită cu caracter orientativ pentru aplicarea Directivei Consiliului 80/1107/CEE privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți chimici, fizici și biologici în timpul lucrului, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L nr.177 din 5 iulie 1991;

Directiva 2000/39/CE de stabilire a primei liste de valori limită orientative ale expunerii profesionale în aplicarea Directivei Consiliului 98/24/CE privind protecția sănătății și securității lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența agenților chimici la locul de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene L nr.142 din 16 iunie 2000;

Directiva 2006/15/CE pentru stabilirea celei de a doua liste de valori limită orientative de expunere profesională în aplicarea Directivei Consiliului 98/24/CE și pentru modificarea directivelor 91/322/CEE și 2000/39/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L nr.38 din 9 februarie 2006;

Directiva 2009/161/UE de stabilire a unei a treia liste de valori limită orientative de expunere profesională în aplicarea Directivei 98/24/CE a Consiliului și de modificare a Directivei 2000/39/CE a Comisiei, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L nr.338 din 19 decembrie 2009;

II.2. Reglementari nationale

a) Reglementări aplicabile

În România, legislația de securitate și sănătate în muncă se aplică tuturor domeniilor de activitate din economia națională, și transpune toate directivele Uniunii Europene din domeniul securității și sănătății în muncă.

Cadrul legislativ național general cuprinde:

Legea securității și sănătății în muncă nr.319/2006, cu modificările ulterioare;

Hotărârea Nr. 955 din 8 septembrie 2010 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii securității și sănătății în muncă nr. 319/2006, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.425/2006

Hotărârea Nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor, cu completările și modificările ulterioare;

Hotărârile Guvernului referitoare la cerințele specifice minime de securitate și sănătate în muncă (între care se află HG nr.1092/2006 și HG nr.1048/2006).

Legea nr.418/2004 privind statutul profesional specific al medicului de medicina muncii, publicată în Monitorul Oficial nr.998 din 29 octombrie 2004.

Legea securității și sănătății în muncă nr.319/2006, cu modificările ulterioare, stabilește cadrul organizatoric general al securității și sănătății în muncă în România. Transpune principiile generale de prevenire din Directiva cadru 89/391/CEE, stabilește obligațiile angajatorilor privind protecția lucrătorilor, obligațiile lucrătorilor și sancțiuni în cazul încălcării prevederilor legale din domeniu. De asemenea, prin lege, se stabilesc instituțiile implicate în implementarea legislației de securitate și sănătate în muncă și principalele atribuții ale acestora.

Hotărârea Guvernului nr.1425/2006 pentru aprobarea prevederilor metodologice de aplicare a prevederilor Legii securității și sănătății în muncă nr. 319/2006, cu modificările și completările ulterioare, stabilește modul de aplicare practică a legii la nivelul angajatorilor. Pentru aceasta, normele metodologice precizează, în detaliu, care sunt **obligațiile angajatorilor privind activitatea de prevenire și protecție**

Principalul act normativ care reglementează protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți biologici în muncă este Hotărârea Guvernului nr.1092/2006 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea lor la agenți biologici în muncă.

Complementar, se aplică Hotărârea Guvernului nr. 1048/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor individuale de protecție la locul de muncă.

De asemenea, se aplică parțial și Ordinul nr.1226/2012 pentru aprobarea Normelor tehnice privind gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale și a Metodologiei de culegere a datelor pentru baza națională de date privind deșeurile rezultate din activități medicale

Principalele acte normative aplicabile sunt prezentate în **anexa nr.1** a acestui ghid.

b) Reglementări conexe

În această categorie sunt incluse actele normative care fac trimitere explicită la reglementarea de bază, Hotărârea Guvernului nr.1092/2006, sau la domeniul reglementat de hotărâre (**anexa nr.2** a prezentului ghid). Dintre aceste acte normative, menționăm:

Legea nr. 3/2008 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 44/2007 privind utilizarea în condiții de izolare a microorganismelor modificate genetic, publicată în Monitorul Oficial nr. 21 din 11 ianuarie 2008;

Legea nr. 25/2004 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 96/2003 privind protecția maternității la locurile de muncă, publicată în Monitorul Oficial nr. 750 din 27 octombrie 2003, cu modificările și completările ulterioare;

III. Dezvoltare și comentarii asupra Hotărârii Guvernului nr. 1092/2006

CAPITOLUL I- DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1. - (1) Prezenta hotărâre are ca obiect protecția lucrătorilor împotriva riscurilor pentru securitatea și sănătatea lor, rezultate sau care pot să rezulte din expunerea la agenți biologici în cursul activității, precum și prevenirea acestor riscuri.

(2) Prevederile prezentei hotărâri reprezintă cerințe minime în acest domeniu.

Art. 2. - Legea securității și sănătății în muncă nr. 319/2006 se aplică în totalitate întregului domeniu prevăzut la art. 1 alin. (1), fiind completată cu dispozițiile prezentei hotărâri.

§1 Această hotărâre se aplică nu numai pentru agenții biologici prezenți la locul de muncă, în condiții normale sau în activități neprogramate, dar și celor care pot apărea în situații de lucru anormale sau urgențe.

Aceste reglementări constituie cerințe minime la nivel european în ceea ce privește protecția lucrătorilor împotriva riscurilor rezultate din expunerea la agenți biologici. Angajatorul este liber să ia măsuri suplimentare față de cele prevăzute de hotărâre și, astfel, să realizeze o mai bună protecție a lucrătorilor la locul de muncă.

Angajatorul, după ce a aplicat toate măsurile prevăzute de Legea nr.319/2006 și HG nr. 1425/2006 și după ce a constatat prezența agenților biologici la locul de muncă, va lua suplimentar măsurile prevăzute de HG nr.1092/2006, ca și pe cele prevăzute de alte hotărâri specifice aplicabile, din domeniul securității și sănătății în muncă.

Angajatorul trebuie să aibă în vedere, printre altele, la evaluarea riscurilor pentru posturile de lucru din unitatea sa și riscurile suplimentare care există sau pot exista în cazul grupurilor sensibile la riscuri specifice (Legea nr. 319/2006, Art.12. - (1) lit.a)), în cazul prezenței agenților biologici.

Art. 3. - Prezenta hotărâre se aplică fără a aduce atingere prevederilor actelor normative subsecvente domeniului reglementat de Ordonanța Guvernului nr. 49/2000 privind regimul de obținere, testare, utilizare și comercializare a organismelor modificate genetic prin tehnicile biotehnologiei moderne, precum și a produselor rezultate din acestea, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 48 din 31 ianuarie 2000, aprobată cu modificări prin Legea nr. 214/2002, armonizate cu Directiva Consiliului 90/219/CEE din 23 aprilie 1990 privind utilizarea limitată a microorganismelor modificate genetic, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 117 din 8 mai 1990.

§2 În cazul activităților care implică prezența microorganismelor modificate genetic, trebuie aplicată această hotărâre pentru protecția lucrătorilor, fără a aduce atingere prevederilor actului normativ care reglementează obținerea, testarea, utilizarea și comercializarea microorganismelor modificate genetic prin tehnicile biotehnologiei moderne. După adoptarea HG nr.1092/2006, din OG nr.49/2000 au fost abrogate și înlocuite prevederile referitoare la microorganismele modificate genetic, de către Ordonanța de urgență a Guvernului nr.44/2007, aprobată cu modificări prin Legea nr.3/2008, care reglementează în prezent respectivele aspecte referitoare la microorganismele modificate genetic.

CAPITOLUL II- DEFINITII SI CLASIFICARE

Art. 4. - In sensul prezentei hotarari, urmatoorii termeni se definesc dupa cum urmeaza:
a) agenti biologici - microorganisme, inclusiv microorganismele modificate genetic, culturile celulare si endoparazitii umani, care sunt susceptibile sa provoace infectie, alergie sau intoxicatie;
b) cultura celulara - cresterea in vitro a celulelor izolate din organisme multicelulare;
c) microorganism - o entitate microbiologica, celulara sau nu, capabila sa se reproduca sau sa transfere material genetic.

§3 In definitia agentilor biologici sunt incluse două categorii de contaminanți biologici: agenții biologici vii, pe care îi întâlnim în mod natural în viața noastră și derivații acestora, adică microorganismele modificate genetic capabile să se reproducă și să provoace boli ca urmare a expunerii lucrătorilor. La stabilirea listei de agenți biologici clasificați, din Anexa nr.3 la hotărâre, nu au fost luate în considerare microorganismele modificate genetic, așa cum este menționat în anexa respectivă.

Conceptul de agent biologic include, dar nu se limitează, la bacterii, ciuperci, virusuri, rickettsii (bacterii a căror reproducere necesită o celulă-gazdă în interiorul căreia se multiplică și sunt responsabile de bolile infecțioase denumite rickettsioze), chlamydii, endoparaziți umani, produse de recombinare, culturi de celule umane sau animale și alți agenți potențial infecțioși care pot conține prioni.

Derivații agenților biologici includ micotoxine, endotoxine, 1,3-glucani, și pot fi transmiși pe cale respiratorie, putând genera tulburări toxice alergice sau iritative.

Art. 5. - Agentii biologici sunt clasificati in 4 grupe de risc, in functie de importanta riscului de infectie pe care il prezinta, astfel cum se prevede in anexa nr. 3:
a) grupa 1 - agenti biologici care nu sunt susceptibili sa provoace o boala la om;
b) grupa 2 - agenti biologici care pot provoca o boala omului si constituie un pericol pentru lucratori; propagarea lor in colectivitate este improbabila; exista, in general, o profilaxie sau un tratament eficace;
c) grupa 3 - agenti biologici care pot provoca imbolnaviri grave la om si constituie un pericol serios pentru lucratori; ei pot prezenta un risc de propagare in colectivitate, dar exista in general o profilaxie sau un tratament eficace;
d) grupa 4 - agenti biologici care pot provoca boli grave omului si constituie un pericol serios pentru lucratori; ei pot sa prezinte un risc ridicat de propagare in colectivitate si nu exista in general o profilaxie sau un tratament eficace.

§4 Tabelul nr.1 prezintă consecințele pe care le au agenții biologici aparținând celor 4 grupe de risc asupra lucrătorilor, precum și măsurile care se iau pentru prevenirea sau tratarea bolilor cauzate de agenții biologici din cele 4 grupe de risc.

Tabelul nr.1

Grupele de risc ale agentilor biologici	Risc de infectare	Risc de propagare în colectivitate	Profilaxie sau tratament eficace
1	Nu sunt susceptibili sa provoace o boala la om	nu	nu este necesar
2	Pot provoca o boala omului si constituie un pericol pentru lucratori	nu e dovedita	exista, in general, o profilaxie sau un tratament eficace
3	Pot provoca imbolnaviri grave la om si constituie un pericol serios pentru lucratori	risc de propagare in colectivitate	exista, in general, o profilaxie sau un tratament eficace
4	Pot provoca boli grave omului si constituie un pericol serios pentru lucratori	pot sa prezinte un risc ridicat de propagare in colectivitate	nu exista in general o profilaxie sau un tratament eficace

Art. 6. - Daca agentul biologic care trebuie evaluat conform prevederilor prezentei hotarari nu poate fi clasificat clar in una dintre grupele definite la art. 5, el trebuie clasificat in grupa cu riscul cel mai ridicat dintre grupele posibile.

§5 Fiecare dintre agenții biologici, care poate aduce prejudicii stării de sănătate a lucratorilor trebuie să fie neapărat inclus într-o grupă de risc în conformitate cu criteriile de clasificare prevazute la art. 5 din hotărâre, deoarece stabilește o evaluare directă în cazul unei expuneri accidentale și luarea măsurilor specifice grupei din care face parte.

În cazul în care agentul biologic nu se poate încadra în vreuna din grupele de risc deoarece nu se dețin suficiente informații despre acesta și nici nu este timp pentru analizarea lui, atunci se va considera că el face parte din grupa cea mai periculoasă dintre grupele posibile, adică grupa a 4-a. Doar atunci când se lucrează într-un mediu steril, în care se cunosc toți agenții existenți, agentul biologic care trebuie evaluat se va încadra în grupa de risc superior dintre cei existenți în acel mediu controlat.

CAPITOLUL III- Domeniul de aplicare. Identificarea si evaluarea riscurilor

SECTIUNEA 1 - Domeniul de aplicare

Art. 7. - Prevederile prezentei hotarari se aplica pentru toate activitatile in care lucratorii, datorita activitatii profesionale, sunt expusi sau risca sa fie expusi la agenti biologici.

§6 Exista trei situatii majore de expunere la agenți biologici la locul de munca si anume:

În cazul unei/ unor activități care implică utilizarea deliberată al agenților biologici, așa cum intalnim in laboratoarele de cercetare sau de diagnostic. Exista totodata si alte tipuri de activitati conexe, in care uzul agentilor biologici se face cu buna stiinta, de exemplu in industria farmaceutica (pentru antibiotice, enzime, obtinerea de vaccinuri virale, etc); industria alimentara (bere, branza, iaurt, vin, etc.)

Atunci cand aparitia agentilor biologici este o consecinta neintentionata a procesului de munca, expunerea fiind accesorie activitatii desfasurate. Exemple de astfel de activități: cu privire la instalatiile de eliminare a deseurilor; activitati in instalatiile de epurare a apelor uzate, etc.

În cazul în care unul dintre lucratori suferă, spre exemplu, de o infecție respiratorie contagioasă. Întrucât infecția respiratorie este rezultatul unui factor extern și nu o boală direct legată de activitatea pe care o desfășoară lucratorul la locul de muncă, acestui caz nu îi sunt aplicabile prevederile hotărârii.

Prevederile prezentei hotărâri se aplică doar pentru cazurile de expunere care se încadrează în categoria de la punctele a) și b).

Art. 8. - (1) Pentru orice activitate susceptibilă să prezinte un risc de expunere la agenți biologici, angajatorul trebuie să determine natura, nivelul și durata de expunere, pentru a se putea evalua orice risc pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor și pentru a se putea stabili măsurile ce trebuie luate.

§7 Identificarea și evaluarea riscurilor pe care le implică agenții biologici presupune o serie de studii și acțiuni:

- identificarea teoretică a riscurilor, ce presupune, în general, colectarea de informații științifice;
- evaluarea locurilor de muncă cu risc, a lucrătorilor expuși;
- cunoștințe despre modurile de transmitere: aerosoli, prin contact direct și indirect, vectori, gazde intermediare;
- căi de intrare: respiratorie, digestivă, cutanată, mucoasă, sangvină;
- volumul sau concentrația de agent biologic manipulat;
- date epidemiologice: prezența și gradul de răspândire, frecvența infecțiilor;
- rezistența agentului biologic, de a supraviețui în condițiile mediului de muncă (ex: raze ultraviolete);
- posibilitatea de dezinfecție.

Nu este recomandată evaluarea în grup a locurilor de muncă ca grupuri "omogene".

În ceea ce privește identificarea teoretică a agenților biologici ar trebui să se țină seama de sursele de expunere, de informațiile științifice, studiile epidemiologice, etc.

Clasificarea agenților biologici prevăzută în Anexa nr. 3 din hotărâre s-a făcut în funcție de gradul de virulență exprimat în doza minimă necesară unui agent biologic care să poată provoca o infecție, ușurința de răspândire a acestuia și de existența posibilităților măsurilor preventive sau terapeutice.

Evaluarea locului de muncă și al lucrătorului expus implică un studiu precis care include următoarele:

- descrierea locului de muncă;
- probabilitatea de răspândire a materialului infecțios, atât în procesul normal de lucru cât și în cazul unui accident
- căi de pătrundere în organism: prin răni, contactul cutanat, inhalarea de aerosoli, mucoase,
- frecvența de expunere;
- durata expunerii;
- factori referitori la organizare și procedurile de lucru;
- cunoașterea de către lucrători a potențialelor riscuri, prin formarea inițială, prin informarea și instruirea primită la locul de muncă;
- abilitatea de a stabili măsuri de prevenire și monitorizarea punerii lor în aplicare;
- consultarea lucrătorilor implicați sau care pot fi expuși la agenți biologici cu privire la măsurile care se pot lua pentru prevenire;

- capacitatea de a evalua nivelul de expunere.

(2) Pentru toate activitățile susceptibile de a prezenta un risc de expunere la agenți biologici aparținând mai multor grupe, riscurile sunt evaluate pe baza pericolelor reprezentate de către toți agenții biologici periculoși prezenți.

§8 În toate sectoarele de activitate, în care există riscul de expunere la mai mulți agenți biologici ce sunt încadrați în diferite grupe de risc, evaluarea riscurilor trebuie să se facă ținându-se cont de efectul global al agenților biologici prezenți și de posibile efecte imuno-alergice și toxice care provin de la aceștia.

Pentru activitățile care implică intenția deliberată de a utiliza un agent biologic, evaluarea riscurilor va fi relativ simplă, deoarece caracteristicile microorganismelor utilizate sunt cunoscute iar procedurile de utilizare sunt clar definite.

În cazul proceselor biotehnologice (industria farmaceutică de exemplu), respectarea strictă a măsurilor de prevenire asigură, pe lângă un produs de bună calitate, și sănătatea și securitatea lucrătorilor din acel loc.

Atunci când expunerea rezultă din activități în care microorganismele pot fi prezente întâmplător, evaluarea riscurilor va fi mult mai complexă și va consta în analizarea tuturor aspectelor precizate la punctul §7.

(3) Angajatorul trebuie să reinnoiască periodic evaluarea riscurilor și, în orice caz, la orice modificare a condițiilor de lucru care pot să determine expunerea lucrătorilor la agenți biologici, precum și atunci când crește numărul bolilor profesionale pe care le-a înregistrat.

(4) Angajatorul trebuie să furnizeze autorității de sănătate publică sau Inspectiei Muncii, la cererea acestora, elementele care au stat la baza evaluării riscurilor profesionale

§9 Evaluarea riscurilor trebuie realizată în funcție de criteriile tehnice pentru a se putea verifica dacă într-adevăr planul și măsurile de prevenire luate, au fost eficiente.

Evaluarea trebuie reînnoită cu regularitate și mai ales, atunci când există o modificare în condițiile de muncă, modificare ce ar putea afecta expunerea lucrătorilor la agenți biologici.

Totodată va exista o nouă evaluare a riscurilor și atunci când este identificat un lucrător ce a contactat o infecție sau boală care poate fi rezultatul expunerii la agenți biologici de la locul de muncă.

Atunci când medicul de medicina muncii detectează o anomalie asupra sănătății (lucrători ce au dezvoltat o infecție sau boală) ca o consecință directă a expunerii la agenți biologici, este necesară o reevaluare a riscurilor pentru locurile de muncă implicate.

Inspectorii de muncă și inspectorii direcției de sănătate publică vor fi informați despre orice aspect pe care s-a bazat evaluarea riscurilor, atunci când aceștia solicită angajatorului acest lucru.

SECȚIUNEA a 2-a - Identificarea și evaluarea riscurilor

Art. 9. - Evaluarea riscurilor profesionale prevăzută la art. 7 se efectuează pe baza tuturor informațiilor existente și, mai ales, pe baza:

clasificării agenților biologici, prevăzută la art. 5 și 6, care constituie sau pot constitui un pericol pentru sănătate;

- b) recomandărilor emise de inspectorii de munca și/sau de inspectorii autorităților de sănătate publică, ce indică necesitatea ca agentul biologic să fie controlat în scopul de a proteja sănătatea lucrătorilor care sunt sau pot fi expuși acestui agent biologic, în cursul activității lor;
- c) informațiilor asupra bolilor ce pot fi contractate datorită unei activități profesionale a lucrătorilor;
- d) efectelor alergice și toxicogene ce pot să rezulte ca urmare a activității lucrătorilor;
- e) faptului că un lucrător suferă de o boală legată direct de munca sa.

§10 Evaluarea riscurilor profesionale prevăzută de hotărâre, se efectuează pe baza tuturor informațiilor existente dar, în special:

a) clasificării agenților biologici, prevăzută la art. 5 și 6, care constituie sau pot constitui un pericol pentru sănătate. Anexa nr. 3 la hotărâre prezintă clasificarea agenților biologici în una dintre cele 4 grupe de risc în funcție de capacitatea agentului biologic de a provoca reacții toxice sau alergice.

b) recomandărilor emise de inspectorii de munca și/sau de inspectorii autorităților de sănătate publică, ce indică necesitatea ca agentul biologic să fie controlat în scopul de a proteja sănătatea lucrătorilor care sunt sau pot fi expuși acestui agent biologic, în cursul activității lor. În timpul controalelor de lucru ale inspectorilor menționați, de regulă, se fac recomandări legate de specificul locului de muncă, respectiv de agenții biologici utilizați. Aceste recomandări trebuie incluse în evaluare sau între măsurile care trebuie stabilite ca urmare a evaluării.

Alți factori ce vor trebui luați în considerare sunt următorii:

1. Patogenitatea agentului infecțios și doza infectantă
2. Consecințele posibile ale expunerii
3. Calea naturală de infectare
4. Alte căi de transmitere, rezultate în urma manipulării în laborator (parenterală, aeriană, ingerare)
5. Stabilitatea agentului infecțios în mediul extern
6. Concentrația agentului infecțios și volumul de material concentrat ce se manipulează
7. Disponibilitatea unei gazde adecvate/susceptibile (umane sau animale)
8. Informații disponibile din studii pe animale, raportări privind infecții dobândite în laborator (profesionale) sau raportări de cazuri clinice
9. Intenția de a utiliza anumite tehnici în laborator (ultrasonarea, aerosolizarea, centrifugarea, etc)
10. Orice manipulare genetică a microorganismului care poate duce la extinderea gamei de gazdă susceptibile sau poate modifica sensibilitatea acestuia la terapiile considerate eficiente
11. Accesul efectiv la măsuri profilactice sau terapeutice eficiente.

Efectuarea reevaluării a riscurilor trebuie să implice în mod evident o nouă documentare, și se va face în următoarele cazuri:

- a) atunci când există schimbări în condițiile de muncă, care pot afecta starea de sănătate a lucrătorilor datorată expunerii la agenți biologici;
- b) atunci când un lucrător prezintă o infecție sau o boală suspectată a fi rezultatul expunerii la agenți biologici de la locul de muncă;
- c) periodic.

Art. 10. - (1) Daca rezultatele evaluarii riscurilor profesionale, prevazuta la art. 8 si 9, pentru activitatile care implica o expunere la agenti biologici arata ca expunerea si/sau potentiala expunere se raporteaza la un agent biologic din grupa 1 fara risc identificabil pentru sanatatea lucratorilor, atunci prevederile art. 11-34 nu se aplica, iar angajatorul trebuie sa respecte doar prevederile generale de securitate, sanatate si de igiena la locul de munca.

(2) In cazul prevazut la alin. (1) trebuie aplicat pct. 1 din anexa nr. 6.

(3) Daca rezultatele evaluarii riscurilor arata ca activitatea nu implica o intentie deliberata de a lucra cu un agent biologic sau de a-l utiliza, dar poate sa conduca la expunerea lucratorilor la un agent biologic in cursul unor activitati a caror lista figureaza in anexa nr. 1, atunci se aplica prevederile art. 11, 13-18 si 21-31

§11 Cea mai mare parte a prevederilor hotărârii, și anume, art. 11, 13-18 si 21-31, se aplică:

- în cazul expunerii la agenții biologici încadrați în grupele de risc 2, 3 si 4 fie clar stabilită ca urmare a evaluării riscurilor;
- din evaluarea riscurilor rezultă că activitatea respectivă nu implică o intentie deliberata de a lucra cu un agent biologic sau de a-l utiliza, dar poate să conduca la expunerea lucratorilor la un agent biologic in cursul unor activitati a căror lista figureaza in anexa nr. 1.

În activitățile în care evaluarea riscurilor arată o expunere doar la agenți biologici din grupa 1, atunci trebuie respectate principiile unei bune securități și ale unei bune igiene a muncii (pct. 1 din anexa nr. 6 la hotărâre), deasemenea efectuarea unui control medical înainte de angajare la tot personalul, cu înregistrarea antecedentelor medicale este necesar.

CAPITOLUL IV-Obligatiile angajatorului

SECTIUNEA 1- Inlocuirea si reducerea riscurilor

Art. 11. - Daca natura activitatii o permite, angajatorul trebuie sa evite utilizarea unui agent biologic periculos, inlocuindu-l printr-un agent biologic care, in functie de conditiile de utilizare si de stadiul actual al cunostintelor, nu este periculos sau este mai putin periculos pentru sanatatea lucratorilor.

§12 În cazul in care la locul de muncă este posibila evitarea expunerii la agenti biologici periculoși sau foarte periculoși, angajatorul va aplica principul general de prevenire prevăzut la art.7 alin.(3) lit.f) din Legea nr.319/2006, astfel că se va asigura că agentii biologici extrem de daunatori utilizati de lucratori in activitatea lor sa fie inlocuiti cu alti agenti biologici nepericuloși sau măcar mai putin daunători decât primii.

Art. 12. - (1) Daca rezultatele evaluarii releva existenta unui risc pentru securitatea si sanatatea lucratorilor, angajatorul trebuie sa ia masurile necesare pentru ca expunerea acestora sa fie evitata.

(2) Cand acest lucru nu este tehnic posibil, tinand seama de activitate si de evaluarea riscurilor, angajatorul trebuie sa reduca riscul de expunere profesionala la un nivel suficient de scazut pentru a proteja adecvat sanatatea si securitatea lucratorilor respectivi, prin aplicarea urmatoarelor masuri:

- a) limitarea, la un nivel cat mai scazut posibil, a numarului de lucratori expusi sau care pot fi expusi;

b) conceperea proceselor de munca si a masurilor de control tehnic, astfel incat sa se evite sau sa se reduca la minimum diseminarea agentilor biologici la locul de munca;

§13 Răspândirea agenților biologici se face in principal pe calea aerului și prin contact direct.

In cazul răspândirii pe calea aerului, trebuie să se stabilească proceduri de lucru care să minimizeze formarea de bioaerosoli, utilizand cabinete de securitate biologică, bariere de izolare primară si metode de alegere pentru eliminarea localizată de bioaerosoli periculoși. Printre operațiunile considerate ca fiind cu risc deosebit de generare de bioaerosoli putem mentiona: pipetarea, deschiderea containerelor, agitarea, mărunțirea, centrifugarea probelor biologice, inoculare intranasala în animale, recoltarea de țesuturi infectate, dezintegrări cu ultrasunete, etc, aceste operatiuni pot necesita în plus, pentru o protectie eficace, o ventilație proprie de evacuare cu filtru HEPA. Toate filtrele HEPA trebuie să fie testate și certificate anual.

Pentru evitarea răspândirii prin contact direct, trebuie să se stabilească protocoale de lucru care să respecte măsurile de igienă aplicabile operațiunii respective, utilizarea barierelor de izolare și a altor mijloace de protecție colectivă, utilizarea echipamentului individual de protecție etc.

c) masuri de protectie colectiva si/sau masuri de protectie individuala, atunci cand expunerea nu poate fi evitata prin alte mijloace;

d) masuri de igiena adecvate obiectivului de prevenire sau reducere a transferului ori diseminarii accidentale a unui agent biologic in afara locului de munca;

§14 În funcție de grupul de risc al microorganismelor identificate sau manipulate la locul de muncă se adoptă măsuri de protecție.

Tabel 2.

Grupul de risc (microorganisme)	Măsuri de protecție
1	- respectarea regulilor de igiena
2	- echipament individual de protecție; - semn de pericol biologic; - Suprafață de lucru deschisă plus HSB* pentru producerea eventuală de aerosoli.
3	- echipament individual de protecție; - semn de pericol biologic; - acces controlat; - HSB*; - flux de aer direcționat spre interior; - sistem de ventilatie controlat; - evacuarea aerului prin filter HEPA**; - intrare cu usa dubla.
4	- echipament individual de protecție; - semn de pericol biologic; - acces controlat; - intrare etanșă; - duș la ieșire;

	- Sas^{***}; - Sas cu usi ; - Anticamera ; - Hotă de siguranță biologică clasa III sau costume de protecție cu presiune pozitivă combinat cu HSB clasa a II-a; - autoclav cu două căi de acces.
--	---

HSB^{*} = Hotă de siguranță biologică

HEPA^{**} (High Efficiency Particulate Air Filters.) = Filtre de înaltă Eficiență pentru Particulele din Aer.

Sas^{***} = Incintă prevăzută cu două sau mai multe uși interpusă între două sau mai multe încăperi (de exemplu cu presiuni diferite), pentru a controla fluxul de aer între acestea. Un sas poate fi proiectat și utilizat, fie pentru personal, fie pentru materiale sau probe.

e) utilizarea panourilor care semnalizeaza pericolul biologic, conform anexei nr. 2, si a altor semne de avertizare relevante;

§15 Sigla internațională de avertizare și inscripția «Pericol biologic» trebuie să fie afișate pe ușile încăperilor unde sunt manipulate microorganisme aparținând cel puțin grupului de risc 2.

Angajatorul trebuie să informeze lucrătorii în mod corespunzător, astfel încât aceștia să poată recunoaște semnul de pericol biologic și semnificația acestuia.

f) elaborarea unor planuri care sa fie puse in aplicare in caz de accidente ce implica prezenta agentilor biologici;

§16 Existența unui plan scris pentru măsurile de aplicat în caz de accidente este o necesitate în orice instituție care manipulează sau găzduiește agenți biologici. Autoritățile sanitare locale și/sau naționale trebuie să se implice în elaborarea planurilor de intervenție în caz de accidente.

Planul de intervenție în caz de accidente trebuie să cuprindă proceduri operaționale privind:

1. precauții pentru prevenirea și limitarea urmărilor dezastrelor naturale, de exemplu: incendii, inundații, cutremure și explozii
2. evaluarea riscului de contaminare biologică
3. conducerea și coordonarea acțiunilor în caz de expunere la accidente și al celor de decontaminare
4. evacuarea de urgență a populației și a animalelor din zona afectată
5. tratamentul medical de urgență al răniților și al persoanelor expuse la infecții
6. supravegherea medicală a persoanelor expuse
7. organizarea adecvată a spitalizării persoanelor expuse
8. măsurile de investigație epidemiologică
9. continuarea operațiunilor după incident

În alcătuirea acestui plan trebuie incluse următoarele obiective:

1. identificarea organismelor cu risc crescut;
2. localizarea ariilor de risc maxim, de exemplu: laboratoare, spațiile de depozitare etc.;
3. identificarea personalului și a populației la risc;
4. nominalizarea personalului cu responsabilități și a atribuțiilor acestuia, de exemplu: persoana responsabilă cu securitatea și sănătatea în muncă
5. listele cu unitățile medicale ce pot asigura tratamentul și izolarea persoanelor expuse sau infectate

6. transportul persoanelor expuse sau infectate
7. listele cu sursele de seruri imune, vaccinuri, medicamente, echipamente speciale și materiale consumabile
8. aprovizionarea cu echipament de urgență, de ex.: îmbrăcăminte de protecție, dezinfectante, truse personale pentru tratarea contaminărilor cu substanțe chimice și biologice, echipament și materiale pentru decontaminare.

g) dacă este necesar și tehnic posibil, detectarea în afara izolării fizice primare a prezentei agenților biologici utilizați în procesul de muncă;

h) utilizarea de mijloace ce permit colectarea, depozitarea și eliminarea deșeurilor în deplină securitate de către lucrători, dacă este cazul, după tratarea acestora, inclusiv utilizarea unor recipiente sigure, ușor identificabile;

i) măsuri care să permită manipularea și transportul fără risc ale agenților biologici la locul de muncă

§17 În ceea ce privește procedurile de manipulare și eliminare a materialelor contaminate și a deșeurilor trebuie adoptat un sistem de identificare și de separare a materialelor infecțioase și a containerelor respective. Vor fi obligatoriu respectate reglementările naționale și internaționale în domeniu.

Gestionarea deșeurilor cu risc biologic este supusă legislației naționale specifice (Ordinul nr. 1226/ 2012) care stabilește procedurile de segregare, clasificare, caracteristicile containerelor de colectare pentru fiecare tip de deșeurii și identificarea acestuia, montarea, circuitul transportului interior de deșeurii și, acolo unde este cazul, colectarea și transportul extern pentru prelucrare ulterioară și / sau destinația finală.

În activitățile ce implică manipularea deliberată a agenților biologici, decontaminarea deșeurilor și eliminarea finală a acestora sunt strâns legate. Un număr foarte mic de materiale contaminate necesită îndepărtarea efectivă din laborator sau distrugerea. Majoritatea sticlăriei, instrumentelor și articolelor de îmbrăcăminte sunt refolosite sau reciclate. Principiul general ce trebuie să funcționeze este că toate materialele infecțioase vor fi decontaminate, autoclavate sau incinerate în laborator.

Transportul materialelor infecțioase și potențial infecțioase face obiectul unor reglementări stricte naționale și internaționale. Aceste reglementări descriu modalitățile corecte de utilizare a materialelor de ambalare precum și alte cerințe legate de transport.

Personalul laboratorului trebuie să expedieze substanțele infecțioase în acord cu reglementările de transport în vigoare, urmărindu-se prin aceasta :

1. reducerea probabilității de deteriorare a ambalajului și de producere a unor scurgeri și astfel
2. reducerea riscului de apariție a infecțiilor
3. îmbunătățirea eficienței sistemului de expediere a coletelor

SECȚIUNEA a 2-a Informațiile care trebuie furnizate autorităților competente

Art. 13. - Dacă rezultatele evaluării riscurilor profesionale releva existența unui risc pentru securitatea sau sănătatea lucrătorilor, angajatorul trebuie să pună la dispoziția inspectorului de muncă și a medicului de medicină muncii, la cererea acestora, informații privind:

- a) rezultatele evaluării riscurilor profesionale;
- b) activitățile în cursul cărora lucrătorii au fost sau pot fi expuși la agenți biologici;
- c) numărul de lucrători expuși;
- d) numele și competența persoanei responsabile cu sănătatea și securitatea la locul de muncă;
- e) măsurile de protecție și de prevenire luate, inclusiv procedeele și metodele de lucru;
- f) un plan de urgență pentru protecția lucrătorilor împotriva expunerii la un agent biologic din grupa 3 sau 4, în cazul unei defectări a izolării fizice.

§18 Prevederile secțiunii 2 se aplică în principal acelor activități care implică utilizarea deliberată a agenților biologici.

Art. 14. - (1) Angajatorul trebuie să informeze imediat autoritatea de sănătate publică județeană sau a municipiului București și medicul de medicină muncii cu care are relație contractuală despre orice accident sau incident care ar putea să provoace diseminarea unui agent biologic care ar putea provoca lucrătorilor o infecție și/sau o boală gravă.

(2) Lista lucrătorilor expuși la agenți biologici, menționată în art. 22 alin. (1), precum și dosarul medical al fiecărui lucrător sunt puse la dispoziția autorității de sănătate publică județene și/sau a municipiului București, atunci când întreprinderea își încetează activitatea, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

§19 În cazul unui accident sau incident, cum ar fi eliberarea de aerosoli potențial periculoși (grupurile de 3 sau 4), în exteriorul hotei de siguranță biologică, toate persoanele trebuie imediat evacuate din aria contaminată și orice persoană expusă trebuie supusă unui control medical. Șeful laboratorului și persoana responsabilă de protecția muncii trebuie informați imediat. Nimeni nu trebuie să intre în cameră pentru o perioadă de timp corespunzătoare (ex. 1 oră), pentru a permite evacuarea aerosolilor și depunerea particulelor mai grele. Dacă laboratorul nu are sistem central de evacuare a aerului, intrarea în laborator trebuie amânată (ex. pentru 24 h).

Trebuie afișate semnalizări care să indice că intrarea este interzisă. După timpul necesar trebuie efectuată decontaminarea, care va fi supervizată de responsabilul cu protecția muncii. Pentru acest scop trebuie purtată îmbrăcăminte de protecție și dispozitiv pentru protecție respiratorie.

Această notificare către autoritatea de sănătate publică județeană sau a municipiului București se realizează imediat telefonic ulterior și în scris.

SECȚIUNEA a 3-a Măsuri de igiena si protecție individuală

Art. 15. - Pentru toate activitățile în care se utilizează agenți biologici ce constituie un risc pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor, angajatorul este obligat să ia următoarele măsuri:

- a) să asigure condițiile corespunzătoare ca lucrătorii să nu servească masa și să nu bea în zonele de lucru unde există riscul de contaminare cu agenți biologici;
- b) să furnizeze lucrătorilor îmbrăcăminte de protecție adecvată sau alte tipuri de îmbrăcăminte specială adecvată;
- c) să asigure lucrătorilor spații dotate cu instalații igienico-sanitare adecvate, care pot include soluții/picături pentru ochi și/sau substanțe antiseptice pentru piele;
- d) să aibă în vedere ca echipamentul individual de protecție să fie:
 1. așezat corect într-un loc stabilit separat de celelalte haine;
 2. verificat și curățat, dacă este posibil, înainte și, în orice caz, după fiecare utilizare;
 3. reparat sau schimbat înaintea unei noi utilizări, în cazul în care prezintă defecțiuni;
- e) să stabilească proceduri privind prelevarea, manipularea și tratarea esanțioanelor de origine umană sau animală.

§20 Printre măsurile de protecție care pot fi luate pentru a preveni propagarea agentului biologic în mediul de muncă sunt cuprinse:

- interzicerea consumului de alimente, băuturi, machiajul și manipularea lentilelor de contact în zonele de lucru ale laboratorului;
- interzicerea depozitării de alimente sau băuturi oriunde în zona de lucru a laboratorului;
- trebuie avute în vedere prevederile aplicabile din HG nr.1048/2006 – privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor individuale de protecție la locul de muncă la alegerea EIP;
- Mănuși corespunzătoare de protecție (de exemplu în cazul examinărilor postmortem sunt recomandate mănușile din plasă de oțel inoxidabil), trebuie purtate în timpul tuturor procedurilor care pot implica contactul direct sau accidental cu sânge, sau fluide ale organismului, cu alte materiale potențial infecțioase sau cu animale infectate. După utilizare, mănușile se scot aseptice și se spală mâinile;
- plasarea instalațiilor sanitare în apropierea zonelor de lucru: de preferință robinete acționate cu cotul sau cu piciorul, antiseptice de piele, săpunuri germicide, se pot folosi uscătoare de mâini cu aer cald sau materiale de unică folosință pentru uscarea mâinilor, etc.
- Îmbrăcămintea și încălțăminta de protecție ce a fost utilizată în laborator nu trebuie să fie depozitată în aceleași dulapuri cu îmbrăcămintea și încălțăminta de stradă;
- Trebuie prevăzută o spălătorie pentru echipamentul de lucru, situată în laborator sau în vecinătatea acestuia.

Măsurile de securitate la nivel individual legate de echipamentul individual de protecție

Alegerea acestuia se va face ținând cont de două criterii: securitatea, mai precis protecția contra riscului biologic respectiv, precum și evitarea unor riscuri suplimentare datorate echipamentului în sine, inclusiv confortul.

Această alegere face parte dintre activitățile de protecție și prevenire stabilite și prin HG nr.1425/2006, fiind de competența, fie a lucrătorului desemnat, fie a serviciului intern, fie a serviciului extern de prevenire și protecție sau a angajatorului care și-a asumat atribuțiile pentru realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă, după caz, de la nivelul întreprinderii și/sau unității respective. .

Echipamentul individual de protecție trebuie să respecte dispozițiile din Hotărârea Guvernului nr. 1048/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor individuale de protecție la locul de muncă.

Mănușile, cizmele de cauciuc impermeabile, ochelarii de protecție, măștile adaptabile pentru fata, etc., vor fi folosite pentru sarcinile și operațiunile specifice activității desfășurate.

În cazul activității care implică practici speciale, cum ar fi serviciile veterinare sau în laboratoare, cerințele sunt mai stricte, după cum se menționează la acest articol al hotărârii.

Art. 16. - (1) Imbracamintea de lucru si echipamentele de protectie, inclusiv imbracamintea de protectie prevazuta la art. 15 lit. b), care pot fi contaminate de agenti biologici, trebuie sa fie scoase atunci cand lucratorul paraseste zona de lucru si trebuie pastrate separat de alta imbracaminte.

(2) Angajatorul trebuie sa aiba grija ca imbracamintea prevazuta la alin. (1) si echipamentul de protectie sa fie dezinfectate si curatate sau, la nevoie, distruse.

Art. 17. - Costurile pentru masurile ce trebuie aplicate conform art. 16 se suporta de angajator

§21 Hotararea Guvernului nr. 1048/2006 *privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor individuale de protecție la locul de munca*”, exclude din definitia "echipamentului individual de protecție" hainele de lucru obisnuite si uniforme care nu sunt în mod special concepute pentru a proteja sănătatea sau securitatea lucrătorilor.

Salopetele de laborator, halatele sau uniforme trebuie purtate tot timpul cât se lucrează în laborator.

Este interzisă purtarea îmbrăcăminții protectoare de laborator în afara laboratorului, de exemplu în cantine, camere de oficiu, biblioteci, toalete, etc.

Dezinfectarea, hainelor, echipamentelor individuale de protecție, trebuie realizată conform unui protocol prestabilit, pentru a asigura o acțiune eficace.

Aceste obligații ale angajatorului se aplică oricăror articole de îmbrăcămintă sau oricăror echipamente pe care lucrătorii le poartă în timpul activității lor care implică agenți biologici și care ar fi putut fi contaminate.

SECȚIUNEA a 4-a - Informarea, pregătirea și consultarea lucrătorilor

Art. 18. - Angajatorul trebuie să ia măsurile corespunzătoare pentru ca lucrătorii și/sau reprezentanții acestora să primească, sub formă de informări și instruire, o instruire suficientă și adecvată, bazată pe toate informațiile disponibile privind:

ntualele riscuri pentru sănătate;

urile care trebuie luate pentru a evita expunerea;

criptii aplicabile din domeniul igienei;

area și utilizarea echipamentelor și îmbrăcămintei de protecție;

urile pe care lucrătorii trebuie să le ia în caz de evenimente și/sau incidente

periculoase, precum și măsurile de prevenire a acestora.

§22 Angajatorul trebuie să furnizeze lucrătorului informații, instruire și formare privind riscurile biologice la care este expus la locul de muncă sau în exercitarea funcției lor, precum și măsurile de protecție sau de prevenire aplicabile unor astfel de riscuri.

Aceste informații nu vor fi aduse doar la cunoștința celor care lucrează direct cu agenții biologici, ci vor fi direcționate și către personalul auxiliar care poate fi expus (ex. personalul de la spălătorie), și care ar trebui să primească instrucțiuni clare pentru nevoile lor.

Art. 19. - Instruirea lucrătorului trebuie efectuată înainte de începerea unei activități care implică contactul cu agenți biologici, adaptată la apariția unor noi riscuri sau în cazul evoluției riscurilor și repetată periodic dacă este necesar.

§23 În niciun caz lucrătorul nu trebuie să înceapă să lucreze cu agenți biologici sau materiale infectioase, fără a primi informații relevante sau instruire pe această temă.

Un program continuu de instruire privind securitatea și sănătatea la locul de muncă este esențial pentru menținerea vigilenței lucrătorilor. Șefii unităților, cu ajutorul responsabilului de protecția muncii, medicului de medicina muncii și a altor persoane calificate au un rol cheie în instruirea personalului.

Eficiența instruirii privind securitatea și sănătatea la locul de muncă, depinde de implicarea echipei de conducere, de factori motivaționali, instruirea profesională inițială adecvată, relațiile de comunicare bune și, în ultimă instanță, de țelurile și obiectivele instituției.

Instruirea efectivă trebuie să țină seama de particularitățile și calitățile persoanelor instruite. Indivizii și grupurile pot diferi în ceea ce privește aptitudinile, gradul de instruire, cultură, limba vorbită și nivelul deprinderilor profesionale preexistente instruirii. Modul în care este perceput programul de instruire de către participanți, ca un mijloc de a-și îmbunătăți performanțele profesionale sau securitatea personală, va influența substanțial modalitatea de instruire. Unii învață mai bine prin metoda vizuală, alții prin practica directă, alții prin studierea unor materiale scrise.

Art. 20. - (1) Angajatorul trebuie să asigure la locul de muncă instrucțiuni de securitate scrise și, după caz, afișe privind procedura de urmat în caz de:

accident sau incident grav datorat manipulării unui agent biologic;

manipularea unui agent biologic din grupa 4.

(2) Lucrătorii trebuie să semnaleze imediat superiorului lor sau persoanei responsabile cu securitatea și sănătatea la locul de muncă orice accident sau incident ce implică manipularea unui agent biologic.

(3) Angajatorul trebuie sa informeze imediat lucratorii si/sau reprezentantii lor cu raspunderi specifice in domeniul securitatii si sanatatii in munca despre orice accident sau incident care ar fi putut conduce la diseminarea unui agent biologic si care este susceptibil sa produca la om infectii si/sau boli grave. De asemenea, trebuie sa ii informeze, cat mai repede posibil, despre cauzele accidentelor sau incidentelor grave, precum si despre masurile care au fost luate ori care trebuie luate pentru a remedia situatia.

(4) Fiecare lucrator trebuie sa aiba acces la informatiile continute in lista lucratorilor expusi la agenti biologici prevazuta la art. 22 si care il privesc personal.

(5) Lucratorii si/sau reprezentantii lor trebuie sa aiba acces la informatiile colective anonime.

(6) Angajatorul trebuie sa puna la dispozitia lucratorilor si/sau reprezentantilor lor, la cererea acestora, informatiile prevazute la art. 13.

§24 In cadrul procesului de formare si instruire a angajaților in domeniul securității și sănătății în muncă, vor fi transmise informații referitoare la: riscurile la care sunt expuși datorită manipulării agentilor biologici si a echipamentelor tehnice de lucru, precum și în cazul unui accident sau incident care poate duce la propagarea unui agent biologic infecțios in colectivitate.

De asemenea trebuie făcute cunoscute măsurile ce se impun în astfel de situații, astfel :

1. Lângă telefoanele din instituție trebuie afișate numerele de telefon și adresele următoare:

- Laboratorul sau instituția (adresa și locația s-ar putea să nu fie cunoscută în detaliu de către cel care sună sau serviciul apelat) ;
- Directorul instituției;
- Șeful laboratorului;
- Responsabilul cu protectia muncii;
- Pompierii;
- Spitalul sau serviciul de ambulanță ;
- Poliția;
- medicul de medicina muncii al instituției;
- Serviciile de apă, gaz și electricitate.

2. Pentru cazurile de urgență trebuie să existe la îndemână următorul echipament de protecție:

- Trusa de prim ajutor care să includă antidoturi universale și speciale
- Extinctoare, păături ignifuge

Art. 21. - Angajatorul trebuie sa asigure consultarea si participarea lucratorilor si/sau a reprezentantilor lor la rezolvarea tuturor problemelor legate de sanatate si securitate in munca in cazul expunerii la agenti biologici in timpul activitatii, in conformitate cu prevederile sectiunii a 6-a a cap. III din Legea nr. 319/2006.

§25 Angajatorul trebuie sa consulte lucratorii si reprezentantii acestora, conlucrând împreuna in vederea rezolvării tuturor problemelor care afectează în mod direct sănătatea și securitatea la locul de muncă, în principal, în cadrul Comitetului de securitate și sănătate în muncă din întreprindere și/sau unitate.

SECȚIUNEA a 5-a - Lista lucrătorilor expusi și notificarea activităților care implică agenți biologici

Art. 22. - (1) Angajatorul trebuie să aibă lista lucrătorilor expusi la agenți biologici din grupele 3 și/sau 4 care indică activitatea efectuată și, atunci când este posibil, agentul biologic la care lucrătorii au fost expusi și, după caz, datele referitoare la expuneri, la accidente și incidente.

(2) Lista lucrătorilor expusi la agenți biologici din grupele 3 și/sau 4 este păstrată timp de cel puțin 10 ani de la terminarea expunerii, conform prevederilor legislației în vigoare.

(3) Lista este păstrată pe o perioadă mai îndelungată, care poate atinge 40 de ani de la ultima expunere cunoscută, în cazul expunerilor susceptibile să antreneze infecții:

 produse de agenți biologici despre care se știe că pot provoca infecții persistente sau latente;

 care, ținând seama de stadiul actual al cunoștințelor, nu pot fi diagnosticate înainte ca boala să se declanșeze, mulți ani mai târziu;

 a căror perioadă de incubatie prealabilă declanșării bolii este deosebit de lungă;

 care produc boli ce pot prezenta recrudescența după un timp îndelungat, în ciuda tratamentului aplicat;

 care pot lăsa sechele grave pe termen lung.

(4) Medicul de medicina muncii, inspectorul de muncă pe domeniul securității și sănătății în muncă, precum și orice altă persoană responsabilă cu sănătatea și securitatea la locul de muncă trebuie să aibă acces la lista prevăzută la alin. (1).

§26 Patologiile, care prezintă caracteristicile indicate de mai sus sunt asociate în principal cu agenții biologici enumerați, cu notația "D", în Anexa 3 din hotărâre.

Lista lucrătorilor expusi agenților biologici din grupa 3 și 4, este stabilită de angajator în colaborare cu medicul de medicina muncii și trebuie păstrată minim 10 ani de la terminarea expunerii la agenți biologici.

În cazuri speciale, cum ar fi cele care privesc infecțiile produse de agenți biologici despre care se cunoaște că pot provoca infecții latente, infecțiile declanșate după o perioadă mare de incubatie, infecțiile care antrenează boli ce pot prezenta recrudescență, precum și în cazul infecțiilor ce pot lăsa sechele grave pe termen lung, lista lucrătorilor va fi păstrată timp de 40 de ani. La stabilirea acestor cazuri speciale va fi implicat medicul de medicina muncii.

Art. 23. - (1) Angajatorul trebuie să notifice în prealabil autoritatea de sănătate publică județene și inspectoratului teritorial de muncă utilizarea pentru prima dată a agenților biologici din grupele 2, 3 și 4, cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea activității. Sub rezerva alin. (2), se notifica, de asemenea, în prealabil utilizarea pentru prima dată a oricărui alt agent biologic din grupa 4, precum și utilizarea oricărui alt agent biologic nou din grupa 3, care este clasificat provizoriu astfel chiar de către angajator.

(2) Laboratoarele care furnizează servicii de diagnostic pentru agenții biologici din grupa 4 trebuie doar să notifice intenția lor.

(3) De fiecare dată când procedeele și/sau procedurile suferă modificări importante din punctul de vedere al securității și sănătății la locul de muncă, trebuie efectuată o nouă notificare.

(4) Notificarea prevăzută la alin. (1)-(3) va conține:

denumirea și adresa întreprinderii și/sau unității;

numele și competențele lucrătorului desemnat cu securitatea și sănătatea la locul de muncă;

rezultatele evaluării riscurilor profesionale;
specia agentului biologic;
masurile de protecție și de prevenire avute în vedere

§27 Angajatorul are obligația de a asigura securitatea și sănătatea lucrătorilor cu privire la toate aspectele legate de muncă, astfel, trebuind să comunice autorității de sănătate publică județene și inspectoratului teritorial de muncă utilizarea pentru prima dată a agenților biologici din grupele 2, 3 și 4, cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea activității.

Notificarea către autoritatea de sănătate publică se va face scris.

SECȚIUNEA a 6-a Supravegherea medicală a lucrătorilor

Art. 24. - (1) Ministerul Sănătății elaborează măsurile necesare pentru desfășurarea supravegherii medicale a lucrătorilor pentru care evaluarea prevăzută la art. 8 și 9 releva un risc pentru sănătatea sau securitatea lor.

§28 *Măsurile prin care se asigură supravegherea corespunzătoare a sănătății lucrătorilor în funcție de riscurile privind securitatea și sănătatea în muncă se stabilesc potrivit reglementărilor legale.*

Frecvența examenului medical periodic este stabilită prin fișele întocmite conform modelului prevăzut în Anexa nr. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 355 din 11 aprilie 2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor, cu completările și modificările ulterioare, și poate fi modificată:

1. numai la propunerea medicului specialist de medicina muncii și
2. numai cu informarea angajatorului.

Lucrătorul are dreptul de a fi informat cu privire la rezultatele obținute care îl privesc personal.

Monitorizarea stării de sănătate trebuie să fie realizată cu respectarea termenilor de confidențialitate a vieții private și a demnității lucrătorilor individuali în ceea ce privește starea de sănătate a acestora.

(2) Aceste măsuri trebuie să asigure ca fiecare lucrător să fie supravegheat medical corespunzător înainte de expunere profesională și, în continuare, periodic, făcând astfel posibilă aplicarea directă a măsurilor de medicina generală și de medicina muncii.
(3) Evaluarea riscurilor profesionale prevăzută la art. 8 și 9 trebuie să identifice lucrătorii pentru care sunt necesare măsurile de protecție speciale.

§29 Primul examen medical se va face înainte ca lucrătorul să înceapă activitatea profesională cu agentul biologic în cauză.

Examenul medical al lucrătorilor la angajarea în muncă stabilește aptitudinea/apținutudinea condiționată/ inapținutudinea permanentă sau temporară în muncă pentru profesia/funcția și locul de muncă în care angajatorul îl va desemna să lucreze privind:

1. compatibilitatea/incompatibilitatea dintre eventualele afecțiuni prezente în momentul examinării și viitorul loc de muncă;

2. existența/inexistența unei afecțiuni ce pune în pericol sănătatea și securitatea celorlalți lucrători de la același loc de muncă;
3. existența/inexistența unei afecțiuni ce pune în pericol securitatea unității și/sau calitatea produselor realizate sau a serviciilor prestate;
4. existența/inexistența unui risc pentru sănătatea populației căreia îi asigură servicii.

În cadrul programelor de supraveghere a sănătății, și la intervale regulate, i se va da lucrătorului posibilitatea realizării unui test preventiv, în scopul de a detecta statusul imunitar împotriva pericolelor biologice specifice.

Ca exemple tipice:

- test preventiv (de screening) pentru infectarea cu virusul hepatitic B (VHB);
- testare a infecției cu virusul hepatitei C (VHC) (determinarea VHCAC);
- testare a infecției cu virusul imunodeficienței umane (HIV) (determinarea HIV SCA);
- test de depistare a tuberculozei (tehnică Mantoux);
- determinarea anticorpilor anti-rubeola, anticytomegalovirus, hepatita A, oreion, varicelă, antibrucella, printre altele.

Intervalul dintre măsurători va fi influențat atât de agentul biologic, cât și de caracteristicile activității lucrătorului în ceea ce privește frecvența de expunere și măsurile de protecție utilizate.

Acest program poate varia în funcție de caracteristicile individuale ale persoanei (vârstă, imunosupresie, sarcina, alăptare, etc).

Recomandările practice pentru supravegherea medicală a lucrătorilor expuși agenților biologici, sunt prevăzute în anexa nr.4 la hotărâre (a se vedea și art.30).

(4) Dacă este cazul, angajatorii trebuie să pună la dispoziția lucrătorilor vaccinuri eficiente, dacă aceștia nu sunt încă imunizați împotriva agentului biologic la care ei sunt sau pot fi expuși. Atunci când angajatorii pun la dispoziția lucrătorilor vaccinuri, ei trebuie să țină seama de Codul de conduită recomandat pentru vaccinare, prevăzut în anexa nr. 7.

§30 Imunizarea activă împotriva bolilor infecțioase s-a dovedit a fi, împreună cu măsurile generale de prevenire, una dintre principalele modalități de a proteja lucrătorii. În cazul în care se descoperă că există un risc pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor cauzat de expunerea la agenți biologici pentru care există un vaccin demonstrat, angajatorul este obligat să furnizeze acest vaccin pentru toți lucrătorii.

Existența unui vaccin eficient disponibil nu scuteste angajatorul de luarea celorlalte măsuri preventive.

Lucrătorii trebuie să fie informați cu privire la beneficiile, avantajele și dezavantajele vaccinării sau a lipsei vaccinării.

Costurile acestora vor fi suportate integral de către companie.

Odată administrată prima doză de vaccin, angajatul trebuie să primească un card de vaccinare care atestă ca a primit această doză.

Trebuie, de asemenea, să se stabilească unele date pentru dozele viitoare.

Serviciul de prevenire și protecție trebuie să prevadă în timp util măsurile de prevenire necesare lucrătorilor cărora li se administrează vaccinarea, precum și măsurile care trebuiesc luate pentru a dezvolta imunitate.

Acceptarea sau nu a măsurilor de prevenire primare, precum și a vaccinării trebuie făcută în scris de către lucrător.

În general, tipurile de vaccinuri recomandate pentru a fi efectuate de lucrătorii expusi la agenții biologici sunt cele impotriva:

- hepatita A;
- hepatita B;
- varicela;
- pojar;
- tetanos;
- oreion;
- difterie.

Art. 25. - În cazul în care se confirmă că un lucrător prezintă o infecție și/sau o boală care ar fi putut rezulta din expunerea la agenți biologici, medicul de medicina muncii sau serviciul de medicina muncii aflat într-o relație contractuală cu angajatorul trebuie să propună și celorlalți lucrători care au fost expusi în mod similar să se supună supravegherii medicale; în acest caz angajatorul efectuează o reevaluare a riscului de expunere.

§31 Rezultatele examinărilor medicale pot fi accesate doar de lucrătorul supus investigației medicale, personalul medical și autoritățile din domeniul sănătății care realizează supravegherea, cu excepția cazului în care angajatul investigat medical își da acordul ca la rezultatul examenelor să aibă acces și angajatorul sau alte persoane.

Angajatorul și/sau responsabilul pentru prevenire poate primi informații despre concluziile derivate din examinările medicale, cu scopul de a stabili sau de a face îmbunătățiri pentru eliminarea sau reducerea riscurilor din activitatea de muncă în cauză.

Art. 26. - Toate datele obținute în cursul supravegherii medicale a fiecărui lucrător trebuie ținute și/sau consemnate într-un dosar medical individual, care va fi păstrat de către serviciul de medicina muncii cel puțin 10 ani după încetarea expunerii.

§32 Serviciul de medicina muncii responsabil de supravegherea sănătății lucrătorilor, va întocmi un dosar medical individual în care va colecta datele legate de monitorizarea periodică a stării de sănătate a fiecărui lucrător, pe baza riscului de expunere la agenți biologici, așa cum este prevăzut în legislație.

Acest dosar va fi păstrat minim 10 ani după încetarea expunerii.

Art. 27. - In cazurile prevazute la art. 22 alin. (3), dosarul medical individual trebuie pastrat o perioada mai mare de 10 ani, care poate ajunge pana la 40 de ani de la ultima expunere cunoscuta. In cazul in care unitatea se desfiinteaza sau lucratorul isi schimba locul de munca, dosarul medical individual va fi preluat de autoritatea teritoriala de sanatate publica pe raza careia se afla intreprinderea si/sau unitatea respectiva sau de serviciul de medicina muncii de la noul loc de munca.

§33 A se vedea și comentariul de la **§26. Este necesară corelarea perioadei de păstrare a dosarilor medicale cu celelalte documente (listele lucrătorilor expuși).**

Art. 28. - Serviciul sau medicul de medicina muncii aflat intr-o relatie contractuala cu angajatorul trebuie:

- a) sa propuna masuri de protectie sau de prevenire utile individual, pentru fiecare lucrator;
- b) sa dea informatii si sfaturi medicale lucratorilor privind supravegherea medicala la care ei vor fi supusi dupa ce a incetat expunerea la agenti biologici.

§34 Medicul de medicina a muncii este principalul consilier al angajatorului și al reprezentanților angajaților în probleme de promovare a sănătății în muncă și în imbunatatirea mediului de munca din punct de vedere al sanatatii in munca.

Art. 29. - (1) Lucratorii in cauza trebuie sa aiba acces la rezultatele supravegherii medicale care ii privesc personal si pot solicita o reexaminare a rezultatelor acesteia.
(2) Angajatorul poate solicita o reexaminare a rezultatelor supravegherii medicale.
(3) Costul reexaminarilor rezultatelor prevazute la alin. (1) si (2) se suporta de catre solicitant.

§35 Lucrătorul are dreptul să vadă înregistrările din dosarul propriu cu rezultatele supravegherii medicale, iar dacă este nemulțumit de activitatea respectivă, poate solicita verificarea analizelor sau investigațiilor medicale sau a interpretării rezultatelor acestora, suportând costurile aferente.

Pe de altă parte, și angajatorul care este nemulțumit sau care are suspiciuni cu privire la rezultatele supravegherii sănătății unor lucrători, poate solicita o reexaminare a acestora, pentru clarificarea situației, suportând, la rândul-i, costurile aferente acestor demersuri.

Art. 30. - (1) Recomandarile practice pentru supravegherea medicala a lucratorilor sunt prevazute in anexa nr. 4.

(2) Toate cazurile de boala sau de deces care au fost confirmate ca fiind cauzate de o expunere profesionala la agenti biologici se declara, se inregistreaza si/sau se notifica conform normelor metodologice referitoare la bolile profesionale, elaborate in aplicarea Legii nr. 319/2006.

§36 Semnalarea suspiciunii de boală profesională poate fi făcută de orice medic care a examinat lucrătorul cu prilejul oricărei prestații medicale.

Cercetarea cauzelor îmbolnăvirilor profesionale, în vederea confirmării sau infirmării lor, precum și stabilirea de măsuri pentru prevenirea altor îmbolnăviri se fac de către specialiștii autorităților de sănătate publică teritoriale, în colaborare cu inspectorii din inspectoratele teritoriale de muncă.

Declararea, înregistrarea și raportarea bolilor profesionale sunt obligatorii și sunt făcute în conformitate cu art.33 și 34 din Legea nr.319/2006 și cu prevederile aplicabile ale capitolului 7 din HG nr.1425/2006, de către medicii din cadrul autorităților de sănătate publică teritoriale și a municipiului București, în baza unui proces verbal de cercetare.

CAPITOLUL V-Dispozitii pentru locuri de munca in care exista un risc crescut de contaminare

SECTIUNEA 1 - Servicii medicale si veterinare, altele decat laboratoarele de diagnostic

Art. 31 - (1) Serviciile medicale si veterinare, altele decat laboratoarele de diagnostic, in vederea evaluarii riscurilor profesionale, trebuie sa aiba in vedere in mod deosebit:

- a) incertitudinile legate de prezenta agentilor biologici in organismul pacientilor sau al animalelor, precum si in probele sau produsele biologice care rezulta de la acestia;
- b) pericolul pe care il constituie agentii biologici care sunt sau ar putea fi prezenti in organismul pacientilor ori la animale, precum si in probele prelevate de la acestia;
- c) riscurile inerente datorate naturii activitatii.

(2) In serviciile medicale si veterinare angajatorii trebuie sa ia masurile corespunzatoare pentru a asigura protectia sanitara si securitatea lucratorilor respectivi.

(3) Masurile care trebuie luate in serviciile medicale si veterinare cuprind:

- a) specificarea procedeelelor corespunzatoare de decontaminare si de dezinfectie;
- b) punerea in practica a procedeelelor care permit manipularea si eliminarea fara riscuri a deeurilor contaminate.

§37 Sunt situații când informațiile existente sunt insuficiente pentru a permite o evaluare corectă a riscului, cum este cazul probelor clinice sau al celor epidemiologice colectate pe teren. În aceste situații este prudent să se adopte o atitudine precaută în manipularea probelor.

Masurile de protectie **adoptate in cazul prezenței agentilor biologici din grupa de risc 3 (tabel nr 2)** trebuie respectate întotdeauna și se vor folosi barierele de protecție (mănuși, halate, protecție oculară), ori de câte ori probele provin de la pacienți.

Alte cazuri in care metodele de izolare superioare sunt necesare ar fi: lucrul cu tulpini multirezistente la antibiotice, precum lucrul cu *Mycobacterium tuberculosis* (bacilul este rezistent la acțiunea majorității antibioticelor) sau *Plasmodium falciparum* (care provoaca malarie).

Anumite informații pot fi de mare ajutor pentru a ușura determinarea riscului de manipulare a acestor probe :

1. Datele medicale privind pacientul
2. Datele epidemiologice (date de morbiditate și mortalitate, calea de transmitere suspectată, alte date privind investigarea focarului)
3. Informații privind originea geografică a probei.

Deșeurile contaminate microbial trebuie autoclavate înainte de transferarea lor în alte zone.

Art. 32. - In serviciile de izolare sau in sectiile de carantina unde se gasesc pacienti umani ori animale care sunt sau ar putea fi contaminati cu agenti biologici din grupele 3 si 4 angajatorul trebuie sa aleaga masuri de izolare dintre cele prezentate in coloana A din anexa nr. 5, in scopul reducerii la minimum a riscului de infectie.

§38 Selectarea măsurilor de izolare a agentilor biologici indicate în coloana A din Anexa nr. 5 din hotărâre, se face pe baza evaluării riscului pentru lucrator și, în special, natura infecției pe care o produce lucratorului, usurinta si modul de transmitere a agentului biologic.

O masură extrem de importanta in vederea izolarii eficiente a agentilor biologici o reprezinta verificarea periodica a eficacitatii menținerii presiunii mai scazute din camera de izolare decat presiunea atmosferică. (măsura de izolare indicata la punctul 6 al Anexei nr. 5 din hotărâre

Art. 33. - (1) In laboratoare, inclusiv in laboratoarele de diagnostic si in incaperile destinate animalelor de laborator contaminate deliberat cu agenti biologici din grupele 2, 3 si 4, care sunt sau ar putea fi purtatori ai acestor agenti, angajatorul trebuie sa ia urmatoarele masuri speciale:

a) in laboratoarele care efectueaza activitati ce implica manipularea agentilor biologici din grupele 2, 3 si 4 in scopuri de cercetare, de dezvoltare, invatamant, diagnostic, trebuie sa stabileasca masuri de izolare conform anexei nr. 5, in scopul reducerii la minimum a riscurilor de infectie;

b) in urma evaluarii riscurilor profesionale, dupa fixarea nivelului de izolare fizica necesara pentru agentii biologici, in functie de gradul de risc pe care acestia il prezinta, stabileste masurile necesare conform anexei nr. 5, iar activitatile care implica manipularea unui agent biologic trebuie efectuate:

1. numai in zonele de lucru corespunzatoare cel putin nivelului de izolare nr. 2, pentru un agent biologic din grupa 2;
2. numai in zonele de lucru corespunzatoare cel putin nivelului de izolare nr. 3, pentru un agent biologic din grupa 3;
3. numai in zonele de lucru corespunzatoare cel putin nivelului de izolare nr. 4, pentru un agent biologic din grupa 4;

§39 Pentru acei agenți biologici infectiosi care nu prezinta risc ridicat de transmitere pe cale aerogena, se utilizeaza un regim de izolare mai puțin riguros.

Desemnarea nivelului de izolare pentru lucrul în laborator trebuie să se bazeze pe evaluarea riscului. Pentru stabilirea nivelului corect de izolare, evaluarea va lua în considerare grupul de risc căruia îi aparține microorganismul, dar și alți factori ce pot interveni. Pentru exemplificare, un microorganism aparținând grupului de risc 2 necesită în general localuri și utilități, echipamente, practici și proceduri pentru desfășurarea în siguranță a activităților caracteristice Nivelului de izolare 2. Dacă totuși anumite experimente sunt generatoare de aerosoli în concentrații mari, Nivelul de izolare 3 este mai indicat, asigurând un grad superior de limitare a aerosolilor la spațiul de lucru al laboratorului.

In laboratoarele în care se deruleaza activitati ce implica manipulări ale virusului HIV este necesara intrunirea cerințelor fizice cerute la nivel operațional și de izolare 3.

c) în laboratoarele în care se manipulează materiale despre care există incertitudini legate de absența agenților biologici patogeni pentru om, dar care nu au ca obiect de activitate lucrul cu agenții biologici ca atare, și anume cultivarea sau concentrarea acestora, trebuie să se adopte cel puțin nivelul de izolare nr. 2. Nivelurile de izolare nr. 3 sau 4 trebuie utilizate, dacă este cazul, când se știe sau se presupune că ele sunt necesare, în afara situațiilor în care recomandările formulate de autoritatea de sănătate publică și/sau inspectoratul teritorial de muncă indică, pentru anumite cazuri, un nivel de izolare mai scăzut.

(2) Angajatorii trebuie să ia următoarele măsuri speciale privind procedeele industriale care utilizează agenți biologici din grupele 2, 3 și 4:

a) principiile de izolare expuse în alin. (1) lit. b) trebuie să se aplice, de asemenea, procedeele industriale pe baza măsurilor practice prevăzute în anexa nr. 6;

1. în funcție de evaluarea riscului legat de utilizarea agenților biologici din grupele 2, 3 și 4, autoritatea de sănătate publică județeană și/sau inspectoratul teritorial de muncă pot să decidă măsuri corespunzătoare care trebuie să fie luate la folosirea industrială a agenților biologici.

§40 În cazul laboratoarelor de manipulare a materialelor biologice, unde există motive să se presupună existența unor agenți infecțioși, iar activitatea nu presupune o intenție deliberată de lucru cu aceștia, trebuie să fie adoptat cel puțin nivelul de izolare 2.

În mod similar, de exemplu, într-un laborator dedicat screening-ului de agenți biologici încadrați în grupul 3, agenți care în mod normal nu sunt prezenți, se va adopta un nivel de izolare superior dacă se va continua lucrul cu acest tip de agent (întâlnim astfel de situații în cazul laboratoarelor pentru produse alimentare unde se realizează, de exemplu, verificarea existenței *Salmonellei*, cu posibilitatea de a găsi *Salmonella typhi*).

În Anexa nr. 6 din hotărâre, sunt prezentate măsurile de izolare industriale pentru agenții biologici ce aparțin grupelor de pericolozitate 2, 3 și 4.

Art. 34. - Toate activitățile menționate la art. 33, la care nu a fost posibil să se facă o evaluare concludentă a unui agent biologic, dar se presupune că utilizarea acestuia ar putea să reprezinte un risc grav pentru sănătatea lucrătorilor, trebuie să se desfășoare doar în spații de lucru în care nivelul de izolare corespunde cel puțin nivelului nr. 3.

§41 Pentru activitățile care implică utilizarea, cu bună știință, a unui agent biologic ce poate reprezenta un risc pentru sănătatea lucrătorilor și pentru care nu a fost posibilă realizarea unei evaluări clare, se impune ca acestea să se desfășoare într-un spațiu cu nivel de izolare ce corespunde cel puțin nivelului nr. 3.

Art. 37. - Prezenta hotărâre intra în vigoare la data de 1 octombrie 2006

§42 Hotărârea Guvernului nr. 1092 din 16.08.2006 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea lor la agenți biologici în muncă a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 762 din 7 septembrie 2006 și a intrat în vigoare la 1 octombrie 2006.

Anexe ale Hotărârii Guvernului nr.1092/2006

CAPITOLUL A1- Lista indicativa a tipurilor a tipurilor de activități profesionale

§43 Agentii biologici se regăsesc în numeroase sectoare de activitate, principalele fiind prezentate în Anexa nr. 1.

CAPITOLUL A2- Semnul de pericol biologic

§44 Semnul are forma triunghiulara, cu pictogramă neagră pe fond galben sau galben-portocaliu, cu margini negre.

Fundalul colorat ar trebui să acopere cel puțin 50% din suprafața semnalului.

Semnul de avertizare va fi plasat în zonele unde se presupune a fi un risc de expunere la agenți biologici aparținând grupei 2, 3 sau 4 conform clasificării din hotărâre.

CAPITOLUL A3- Clasificarea agenților biologici

§45 Anexa nr. 3 din hotărâre, cuprinde numai clasificarea agenților biologici studiați și despre care se știe că pot infesta ființele umane, nu și cea a agenților patogeni pentru animale și plante și care sunt cunoscuți ca neavând efect asupra omului fără ce era după omului.

Clasificarea prezentată în această anexă se realizează pe baza efectelor acestor agenți asupra lucrătorilor sănătoși.

CAPITOLUL A 4- Recomandări practice pentru supravegherea medicală a lucrătorilor

§46 Angajatorii din toate sectoarele sunt obligați să asigure supravegherea stării de sănătate a tuturor angajaților în relație cu locul de muncă prin serviciul de medicină muncii.

CAPITOLUL A 5- Indicații privind măsurile și nivelurile de izolare

§47 Măsurile prezentate în anexa 5 trebuie să fie aplicate în funcție de natura activităților, evaluarea riscurilor pentru lucrător, recomandarea medicului de medicină muncii și natura agentului biologic implicat.

CAPITOLUL A 6— Izolarea procedurilor industriale

§48 Pentru activitățile care implică utilizarea agenților biologici din grupele 2, 3 și 4, poate fi utilă selecționarea și combinarea exigențelor de izolare din diferitele categorii prevăzute în anexa 6, pe baza unei evaluări a riscurilor implicate.

CAPITOLUL A 7- Cod de conduita recomandat pentru vaccinare

§49 Vaccinarea trebuie sa fie realizata in conformitate cu legislatia si practica nationala.

Lucrătorii trebuie sa fie informati despre avantajele si dezavantajele vaccinarii, angajatorii fiind obligati sa le asigure vaccinarea.

IV. Bune practici

În statele membre ale UE există o serie de ghiduri care explică modalitatea de aplicare a reglementărilor naționale prin care s-au adoptat prevederile directivelor europene în domeniu: Agenți biologici – ghid **Spania**.

În **Italia**, Institutul Național pentru Asigurări la Accidente de Muncă, INAIL, Roma, Italia, a elaborat o serie de ghiduri de bună practică privind securitatea în muncă, de exemplu Ghidul INAIL privind consultanța tehnică pentru evaluarea de risc și prevenire, Instrumente de evaluare și gestiune a riscurilor, Riscuri biologice.

V. Surse de informare

Legea nr. 319/2006 privind protecția și securitatea muncii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 646 din 26 iulie 2006

HG nr. 1048/2006 *privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor individuale de protecție la locul de muncă.*

Legea nr. 418 din 18 octombrie 2004 privind statutul profesional specific al medicului de medicină a muncii Publicat în Monitorul Oficial 998 din 29 octombrie 2004 (M. Of. 998/2004

Exposición a Agentes Biológicos – INSTITUTO NACIONAL DE SEGURIDAD E HIGIENE EN EL TRABAJO – Ghid tehnic

Ordinul nr. 1226/2012 pentru aprobarea Normelor tehnice privind gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale și a Metodologiei de culegere a datelor pentru baza națională de date privind deșeurile rezultate din activități medicale, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 855 din 18 decembrie 2012

Ordinul nr. 794/2012 privind procedura de raportare a datelor referitoare la ambalaje și deșeuri de ambalaje, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 130 din 23 februarie 2012

Adrese de URL:

<http://osha.europa.eu/en/front-page>

<http://www.unece.org/trans/danger/danger.htm>

http://www.unece.org/trans/danger/publi/unrec/rev15/15fword_e.html

<http://www.unece.org/trans/danger/publi/adr/adr2009/09ContentsE.html>